

2. Edutainment: A fusion of education and entertainment / L. Shukla, R. Pathak, R. S. Shukla, K. Singh. *International Journal of Social Sciences and Management Review*. 2025. Vol. 8, № 1. P. 150–151.
3. Боруцька Л. С. Едьютейнмент в освіті. *Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності*: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції. Тернопіль, 2021. С. 57–60.
4. Остополец І., Прокоф'єва О. Психологія (модуль «Вікова психологія»): навч.-метод. посіб. Запоріжжя: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2024. С. 90–92.
5. Lansford J. E. Adolescent development. *Noba textbook series: Psychology* / ed. by R. Biswas-Diener, E. Diener. DEF publishers, 2026.
6. Carvalho M., Veiga F. Psychosocial development and student engagement in school: A study with girls and boys in early and late adolescence. *Trends in Psychology*. 2025.
7. Canrinus E. T., Scheffler P., Baranowska K. Locating motivation for English as a foreign language over time. *Sage Journals*. 2024.

УДК 821.161.2

ІПОСТАСІ ОЛЕНИ ТЕЛІГИ В РОМАНІ ІРЕН РОЗДОБУДЬКО «НЕЙМОВІРНА. ОДА ДО РАДОСТІ»

В. А. Буженко, О. В. Пуніна

Анотація. У статті здійснено аналіз художнього втілення образу Олени Теліги в романі Ірен Роздобудько «Неймовірна. Ода до радості». Мета дослідження – визначити основні іпостасі героїні й охарактеризувати специфіку їхнього зображення в творі. У роботі проаналізовано чотири ключові іпостасі образу: поетка, націоналістка, організаторка й «аристократка». Доведено, що інтеграція цих іпостасей забезпечує формування цілісного образу сильної та ідейної особистості, діяльність якої репрезентує поєднання творчого потенціалу, громадянської позиції й культурної діяльності.

Ключові слова: образ, поетка, націоналістка, організаторка.

Вступ. Постать Олени Теліги посідає важливе місце в українській культурі. В сучасному літературному процесі особливої актуальності набуває художнє осмислення історичних постатей. Одним із таких творів є роман Ірен Роздобудько «Неймовірна. Ода до радості», в якому авторка пропонує власну художню інтерпретацію біографії відомої поетки. У зв'язку з цим постає потреба осмислити особливості репрезентації образу Олени Теліги в сучасній українській прозі, зокрема через систему її іпостасей, що дає змогу глибше зрозуміти багатовимірність цієї постаті.

Проблема художнього осмислення образу Олени Теліги в романі «Неймовірна. Ода до радості» вже частково висвітлювалася в сучасному літературознавстві. Зокрема, у кваліфікаційній роботі Юлії Ведмеденко «Жанрово-стильова своєрідність роману “Неймовірна” Ірен Роздобудько» [1], де увагу зосереджено на жанрових і стильових особливостях твору, специфіці авторської оповіді та поєднанні художнього й біографічного начал у тексті. Кандидатка філологічних наук Наталія Мельник у статті «Імагологічні параметри роману Ірен Роздобудько “Неймовірна. Ода до радості”» [2] аналізує особливості художнього моделювання образів і систему уявлень про національну ідентичність у романі.

У наявних дослідженнях недостатньо уваги приділено аналізу образу Олени Теліги крізь призму її іпостасей, що зумовлює потребу детальнішого вивчення цього аспекту. Для досягнення поставленої мети передбачено проаналізувати визначені іпостасі героїні, простежити їхнє формування в сюжеті роману та визначити роль у створенні цілісного образу головної героїні.

Виклад основного матеріалу. У романі Ірен Роздобудько «Неймовірна. Ода до радості» треба виокремити чотири яскраві іпостасі Олени Теліги: поетка, націоналістка, організаторка, «аристократка». Кожна по-різному розкриває її силу характеру, темперамент, світогляд.

Поетка. Початок формування Олени як поетки в романі подається доволі делікатно. На перших сторінках твору авторка знайомить читача з дівчиною, яка ще не усвідомлює значущості власного поетичного голосу. Її ранні вірші викликають схвалення у колі знайомих, од-

нак сама Теліга не схильна їх ідеалізувати. Коли її поезію звеличують, вона відповідає стримано і навіть скептично: «Ну... Не такі вже й чудові (вірші)» [3, с. 92]. Дівчина не прагне слави чи літературного визнання. Вона сприймає письмо радше як природну потребу, як внутрішній імпульс. Символічним у цьому сенсі є вірш «Пломінний день», котрий у романі використано як приклад ранньої творчості Олени Теліги. Вибір саме цього тексту не випадковий: у ньому відчувається емоційна напруга, чутливість до світу та певна внутрішня світлотінь, що характеризує поетичну натуру героїні. Зокрема, як зазначала сама Ірен Роздобудько, цей вірш був обраний також тому, що він не датований (визначають лише приблизні роки написання), а отже, використання саме цього тексту не суперечить часовим межам, у яких розгортається зображений у романі період життя Олени Теліги [4].

Письменниця майстерно показує, що талант поетки формується не в академічному середовищі й не в літературних «салонах», а передусім у середовищі інтелектуальних дискусій та національного самоусвідомлення. Поезія для неї – це спосіб реагувати на реальність. Саме тому в одному з ключових епізодів роману вона говорить: «– Я пишу не задля друку... – ...Заради руху!!» [3, с. 95]. Ця фраза є надзвичайно показовою для розуміння поетичної спрямованості Олени Теліги. Її творчість не орієнтована на літературний ринок або на визнання. Навпаки, вона народжується з внутрішньої потреби діяти та реагувати на історичні виклики.

Важливу роль у процесі зростання поетки відіграло знайомство з ідеями українського націоналізму, а також співпраця з публіцистом і редактором Дмитром Донцовим, з яким у майбутньому жінка мала платонічні стосунки. Початок їхнього листування напрочуд кумедний: друзі Олени Теліги таємно надіслали їй вірші Дмитру Донцову, а той таки надав схвальні коментарі на отриману поезію. Така деталь є черговим доказом, що початково Олена Теліга не прагнула активно просувати свою творчість.

У подальшому розвитку сюжету Ірен Роздобудько демонструє трансформацію поетичного світогляду авторки. Якщо на початку її поезія є швидше внутрішнім імпульсом, то згодом вона набуває чіткого ідеологічного та світоглядного спрямування. Олена Теліга дедалі більше усвідомлює мету слова й відмовляється від будь-якої поверхової романтизації: «Зараз я ненавиджу це слово (романтика)! І це поняття! – каже Олена. – Зараз воно лунає саркастично! Я ніколи – ніколи! – не вважала свою мету чимось романтичним!... Ось що я поважаю понад усе: послідовність! Слово і діло» [3, с. 203]. Цей фрагмент демонструє головний принцип жінки, а саме чітку єдність слова і дії.

Ірен Роздобудько також порушує тему моральних поглядів митців, що опинилися в умовах тоталітарної системи. У романі згадується доля багатьох представників української культури, знищених радянським режимом. У цьому контексті звучать слова: «Ми не поети. Поети в землі...» – згадує рядки розстріляного на Соловках Плужника» [3, с. 279]. Ця цитата відсилає до трагедії покоління «розстріляного відродження». Чи могла Олена Теліга вже тоді уявити, яка доля на неї чекає? Її переконання були настільки принциповими й відчайдушними, що годі уявити іншу реакцію поетки на ситуацію, у якій та опинилася. Героїня усвідомила, що поезія може стати не лише формою самовираження, але й приводом для переслідувань, і прийняла це. До того ж у книзі згадується постать Павла Тичини. У своїх роздумах Олена Теліга відверто засуджує співпрацю поета з радянською владою й перекреслює будь-які висловлювання на захист зрадника.

Поступово письменниця розкриває думку, що для Олени Теліги поезія була своєрідним духовним прихистком та домом, якого насправді в жінки не було. У тексті є такі слова: «Ефемерним пристановищем можна назвати вірші – в них вона могла жити і бути повноправною господинею! Розставляти слова, уквітчувати кожний рядок так, як заманеться...» [3, с. 320].

Загалом у романі «Неймовірна. Ода до радості» авторка цілком переконливо відтворює зростання Олени Теліги як поетки. Вона вибудовує шлях від внутрішньої невпевненості до чіткої громадянської позиції.

Націоналістка. Перейдімо до зображення іпостасі Олени Теліги як націоналістки. Ірен Роздобудько послідовно розгортає еволюцію світогляду відомої поетки – від інтуїтивного до цілеспрямованого.

Формування національної свідомості в головної героїні починається ще в ранні роки її життя. На початку патріотизм Олени Теліги ще не має чіткої форми, він хаотичний і недостатньо обдуманий, проте вже виражався у глибокій емоційній прив'язаності до української культури.

Юну максималістку вражає «засідання» батька разом із українським товариством, яке він очолював. Його слова справили на доньку надзвичайно сильне враження: «Сильна культура і сильна армія. Якщо армії програють чи відступають, перед ними, мов щит, постає культура. Слово, музика не вмирають, не відступають, адже вони безсмертні. У них немає тіл. А тому перед ними немає кордонів» [3, с. 65]. Для дівчини це стало своєрідним прозрінням. Саме в цей момент прийшло усвідомлення ситуації українського народу. Зародилося бажання, хоч іще таке наївне, а проте міцне, як кремій: стати частиною національної боротьби.

Цікавим є такий момент: перебуваючи в Празі (Чехія), в юному віці Олена Теліга насолоджується красою міста. Вивчає його історію, дізнається легенди й обирає улюблене місце – Карлів міст, куди вирушає в одному з епізодів роману, бо: «Існує повір'я: якщо прикласти долоню до мідного хреста і загадати бажання, воно обов'язково збудеться! Але є й розплата: за здійснення бажання треба віддати рік власного життя» [3, с. 78]. Поміркувавши, дівчинка таки наважується звернутися до Яна Непомуцького: «Мені дуже подобається Прага! Але... будь ласка, зроби так, аби я повернулась до Києва!» [3, с. 79]. Цей епізод демонструє, що для героїні Київ є справжньою батьківщиною, а за повернення туди не шкода жодних років. Олена вмiла бачити красу в малому, а тим паче помічала її в невимовних краєвидах міст, де мала змогу жити. Проте що та краса, коли усе було чужим?

Згодом у сюжеті з'являється епізод, у якому дівчина зіштовхується з приниженням української мови. У романі описано сцену, де вона рiшуче відповідає на зневажливі слова молодих емігрантів: «Ця, як ви сказали, “собачья мова” – моя мова! Мова моїх предків і моїх батьків!» [3, с. 86]. Цей жорсткий протест відображає справжнє внутрішнє «я» юної Олени Теліги: зухвале, ідентичне, принципове, *націоналістичне*. Для Олени Теліги мова була не лише засобом комунікації, насамперед – одним із головних маркерів національної позиції. Завдяки саме такій сміливій поведінці Олена знайомиться з майбутнім чоловіком – Михайлом Телігою, який повністю підтримав погляди юної борчині за слово.

Подальша еволюція її світогляду пов'язана з розчаруванням вже в бездіяльності українського середовища, з яким знайомиться в квартирі Білецьких. Героїня гостро реагує на нескінченні дискусії, які не призводять до реальних змін. Вона говорить: «Не можна ж нічого не робити... Ми тільки те й робимо, що розмовляємо... І жодної конкретики! Ніякого руху. Ніякої дії» [3, с. 95]. Саме на цьому етапі в романі закріплюється чітка політична позиція. Олена Теліга відкрито говорить про необхідність боротьби, а на питання «якої ж дії ви прагнете?» відповідає: «Я хочу... до Києва! І... боротьби, а не компромісу» [3, с. 96]. Так авторка відверто вказує, що націоналізм героїні мав практичний характер.

Найважливішим етапом стає вступ до Організації українських націоналістів. Коли Олег Кандиба пропонує офіційно долучитися до організації, вона відповідає: «Я чекала цього все життя. Якщо Україна розігнеться і буде дихати – вона житиме!» [3, с. 191].

Особлива увага письменниці фокусується на моменті, коли поетка приймає свідоме рішення повернутися до України. Вона говорить коханому Михайлу: «Це боротьба. Справжня реальна боротьба... Людей треба розбудити!» [3, с. 204], а згодом додає: «Я мушу повернутися... ДОДОМУ. (...) І я повернусь!» [3, с. 205].

У Києві Олена Теліга організовує культурне життя, працює з письменниками, редагує тексти, проводить літературні вечори, збирає авторів довкола газети «Українське слово», видає літературний тижневик «Літаври», очолює Спiлку письменників. Коли їй пропонують покинути Київ через небезпеку переслідувань, вона категорично відмовляється: «Я нікуди не поїду (...) Вдруге я з Києва не виїду!» [3, с. 332–333].

У лютому 1942 р. Олена Теліга була заарештована німецькою владою разом із чоловіком та членами редакції «Українського слова». Її стратили в урочищі Бабин Яр.

Організаторка. Початок формування організаторських якостей Олени Теліги пов'язаний із раннім усвідомленням власної відповідальності за долю України. Ще зовсім у юному віці простежується снага діяти, брати ініціативу та впливати на розвиток подій. Показово у цьому сенсі є сцена, коли героїня емоційно реагує на питання майбутнього українців у вигнанні, що розглядалося її батьком на зібранні. Дівчина відмовляється сприймати еміграцію як остаточну: «Чотири тисячі!!! Це ж ціле військо! Тату, Андрій має рацію, треба повертатися. Тату!! Я не хочу до Чехословаччини!» [3, с. 66]. Окрім юнацького запалу, в цих словах відчувається зародження організаторського мислення: дівчинка вже налаштована радикально.

Поступово, з віком, її світогляд у романі набуває чіткого ідеологічного спрямування. Авторка підкреслює, що організаторська діяльність Олени Теліги нерозривно пов'язана з її ідеями. Вона не сприймає оборонної позиції як достатньої для національного виживання. Героїня переконана, що тривале існування в умовах оборони лише продовжує стан залежності. Тому її слова: «Боронитись – не наступати. (...) А як боронитись, якщо все обплутано брехнею?! А що буде через двадцять, тридцять років?! А через сто?! СРСР – та ж російська імперія, тільки страшніша, адже зазіхає на весь світ. А ми боронимось триста років. Скільки можна?!» [3, с. 96] набувають символічного значення.

Входження до Організації українських націоналістів стало логічним продовженням патріотичних намірів Олени й можливістю показати себе сильною й мудрою ораторкою. Організаторський потенціал Олени Теліги проявився фактично в її здатності виступати перед аудиторією та впливати на громадську думку. Повернувшись в Україну, разом із Уласом Самчуком вона організовує виступ під назвою «Українська духовність на переломі». Її промова виходить прямолінійною, емоційною та напрочуд сміливою. Аргументи звучать різко й безкомпромісно: «– Ви тут не боролись, а плазували перед режимом!!!» [3, с. 238]. Ці слова були сказані на протигагу нападу публіки, мовляв за кордоном жити легко, а тут народ виживав і борвся. Поетка не злякалася настання конфлікту, навпаки – почала провокувати нищих слухачів.

Показовим для прояву цієї іпостасі є й київський період життя. Тут вона працює в редакції українського видання, приймає відвідувачів, оцінює тексти, організовує літературне середовище та намагається налагодити культурну діяльність у надзвичайно складних умовах. Вона підтримує авторів і приймає їхні твори, формує певні принципи літературного життя.

Важливим є епізод, коли Олена Теліга, як діячка ОУН, виступає на зібранні, яке маскується під вечірку, аби німецькі офіцери нічого не запідозрили. Нагода зустрічі – відомість про розкол організації, що стала для жінки особистісною трагедією: «Вона працює з людьми майже рік, вони вірять їй і готові до всього. А що говорити тепер?! Для неї цей розкол, однозначно, – загальнонаціональна трагедія» [3, с. 195]. Ці слова доводять і те, що за рік організаторської діяльності Олена полюбилася людям, їй вдалося стати авторитетною постаттю в їхніх очах, а отже, вона робила все правильно. А секрет у тому, що всі труднощі та гнітючі думки провідниця тримала в собі, а назагал демонструвала лиш міць: «Проте люди не мусять бачити її розгублених очей і чути ті вигуки, які ось уже кілька днів терпить Михайло» [3, с. 195].

Любили Олену Телігу й за те, що та була дуже доброю та уважною до потреб людей. У неї був нотатник, куди жінка записувала справи, що «на часі»: організувати їдальню для літераторів, налагодити постачання продуктів, відновити діяльність Червоного Хреста в Києві. Ці записи свідчили про системність її мислення: вона хвилювалася за майбутнє народу комплексно. Отож поетка вогненних меж, окрім писемного таланту, була наділена й здібністю об'єднувати людей та формувати культурне середовище.

«Аристократка». Формування характеру Олени Теліги як жінки з аристократичними манерами починається ще в дитинстві. Відомо, що майбутня поетка народилася в інтелігентній родині: її батько, інженер-гідротехнік Іван Шовгенов, належав до освіченої української еліти, а мати походила з культурного середовища. Атмосфера, в якій поєднувалися освіченість та вихованість, значною мірою вплинула на формування майбутніх манер дівчинки. Авторка звертає увагу на те, що ще в юності Олена Теліга вирізнялася своєю манерою рухатися, ніби перебуваючи в іншому, більш витонченому світі. Символічною є згадка про

те, що вона «давно ходить, немов на балу – жодного нормального кроку, як каже мати, суцільні “викрутаси”» [3, с. 30].

У романі наявний також акцент на тому, що мати вимагала від доньки дбати про власний вигляд навіть у критичних ситуаціях: «Мати сердилась і казала, що Олена має шануватися і зберігати бездоганний вигляд за будь-яких обставин» [3, с. 141]. Саме в таких умовах та настановах і сформувалися елегантність і жіночність, котрі стали впізнаваними в постаті Олени Теліги. Ірен Роздобудько майстерно зображує, як ці сформовані риси проявлялися насправді в епізодах, що зовсім не відповідають уявленням про «світ елегантності». Наприклад, коли родина дісталася готелю «Брістоль» у Польщі, де мешкав Іван Шовгенов: «На старшій жінці безформний капелюшок... запилюжена сукня... черевики без шнурівок... І лише юна дівчина в грубій вовняній спідниці і розбитих ущент чобітках усміхається кутиками вуст...» [3, с. 56]. У цій ситуації авторка наголошує навіть на внутрішній відмінності Олени Теліги від інших персонажів: попри втомленість і важкі умови, вона зберігає посмішку й продовжує рухатися з високо піднятою головою.

Водночас у романі демонструється й інша сторона її характеру – жага до життя, радості, насолоди культурою та світськими розкошами. У своїх мріях героїня прагне «блиску, радості, гарних парфумів, шовку, мереживних парасольок, червоного вина... ходити до театру, їздити на конях... сидіти у варшавській кав'ярні» [3, с. 162]. Цей перелік бажань доводить, що Олена Теліга прагне емоцій, свободи, аристократичного життя. У цьому прагненні поєднується європейська культура міжвоєнного часу з внутрішньою енергією молодої жінки, яка хоче відчутти світ у всій його повноті. Така життєлюбність поєднується з певною внутрішньою романтичністю, оскільки, окрім попередніх бажань, поетка мріє також про любов, творчість і яскраве життя, бажаючи «горіти – так, аби на весь світ! Любити і кохати – до сьомого неба... і ніколи не постаріти» [3, с. 163].

Показовим є епізод із чоловічими шкарпетками, що розкриває її принципову позицію: вона відмовляється надягати їх навіть у холод, адже вважає це несумісним зі своїм виглядом. Для неї це «нонсенс» і «неподобство», і вона «краще вмре, ніж надягне чоловічі шкарпетки» [3, с. 213]. Цей момент на перший погляд здається комічним, але насправді він символічний. У ньому проявляється прагнення жінки не втратити себе, своїх принципів і переконань, хай навіть вони стосуються звичайного елемента одягу.

Цікаво, що інші персонажі роману також помічають особливу елегантність Олени Теліги. Михайло, молодий редактор відділу поезії, говорить про неї зі здивуванням: він очікував побачити жінку «як скелю», але натомість бачить щось легке, тендітне – «як вітерець чи... квітка» [3, с. 267]. Створюється парадокс образу: поєднання внутрішнього стержня із зовнішньою витонченістю.

З часом простежується еволюція цього образу. Якщо на початку героїня постає як дівчина «в грубій вовняній спідниці і розбитих ущент чобітках», то згодом вона закріплює в собі аристократизм і перетворюється на «пані в костюмі й пальті, на яку звертають увагу перехожі» [3, с. 272]. Ця трансформація відображає дорослішання жінки та формування її стилю. Авторка роману наголошує, що навіть у складних ситуаціях Олена Теліга дбає про деталі зовнішнього вигляду: «випрасуваний костюм, бант під комірцем, фетрова квітка на лацкані, начищені до блиску черевики і старанно вкладена зачіска» [3, с. 309].

Іпостась Олени Теліги як «аристократки» в романі формується через поєднання кількох важливих елементів: походження, родинного виховання, природної схильності до естетики, життєлюбності та внутрішнього стержня. Авторка переконує, що елегантність жінки є частиною її світогляду, своєрідною формою спротиву складним обставинам і водночас способом утвердити власну честь та гідність.

Висновки. У романі Ірен Роздобудько «Неймовірна. Ода до радості» образ Олени Теліги постає багатограним і динамічним. Проведений аналіз дав змогу виокремити чотири ключові іпостасі героїні: поетка, націоналістка, організаторка й «аристократка». Ці іпостасі з різних ракурсів показують, як формувалася творча особистість Олени Теліги, від внутрішньої невпевненості до усвідомлення сили слова як засобу духовної та національної боротьби. Іпостась

націоналістки розкриває еволюцію її світогляду, що веде до свідомого вибору активної боротьби за Україну. Іпостась організаторки демонструє здатність героїні об'єднувати людей, формувати культурне середовище й активно діяти в суспільному просторі. Образ «аристократки» підкреслює її внутрішню гідність, естетичний світогляд і прагнення зберігати красу та шляхетність навіть у складних історичних обставинах.

Отже, показ системи іпостасей дає змогу глибше зрозуміти художню концепцію образу Олени Теліги в романі та простежити глибину її характеру. Перспективи подальших досліджень можуть бути пов'язані з порівняльним аналізом художніх інтерпретацій постаті Олени Теліги в сучасній українській літературі, а також із вивченням особливостей репрезентації історичних постатей у жанрі просопографії.

Abstract. The article analyses the artistic embodiment of the image of Olena Teliga in Irene Rozdobudko's novel «Incredible. Ode to Joy». The purpose of the study is to identify the main hypostases of the heroine and characterise the specifics of their reflection in the work. The work uses the methods of literary analysis, interpretation of the artistic text and biographical research. Four key hypostases of the image have been identified: poet, nationalist, organiser and «aristocrat». It is analysed that the integration of these hypostases ensures the formation of a holistic image of a strong and ideological personality, whose activity represents a combination of creative potential, civic position and cultural activity.

Keywords: image, poet, nationalist, organiser.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ведмеденко Ю. О. Жанрово-стильова своєрідність роману «Неймовірна» Ірен Роздобудько: кваліфікаційна робота ступеня магістра. Дніпро, 2023. 82 с. URL: <https://ir.nmu.org.ua/server/api/core/bitstreams/b683c870-7f88-43fc-85e5-376d9d25c7b0/content> (дата звернення: 23.01.2026).
2. Мельник Н. Г. Імагологічні параметри роману Ірен Роздобудько «Неймовірна. Ода до радості». *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки*. 2025. № 1(104). С. 29–38.
3. Роздобудько І. В. Неймовірна. Ода до радості: Роман. Київ: Нора-Друк, 2022. 368 с.
4. Ситдаун з Кирилом Булкіним. «ОЛЕНА ТЕЛІГА, ЖИВА Й СУЧАСНА» (розмова з Ірен Роздобудько про її новий роман). 2022. *YouTube*. URL: https://youtu.be/itvYqqIQtps?si=4as8ij9R0_QNluRk (дата звернення: 24.01.2026).

УДК 821.161.2

ДОСВІД ЖІНОЧОЇ ЕМАНСИПАЦІЇ В ХУДОЖНІЙ ПРОЗІ НАТАЛІ КОБРИНСЬКОЇ

М. С. Гірявенко, О. В. Пуніна

Анотація. У роботі проаналізовано три оповідання авторки, в яких демонструються реалії жінок різного соціального класу 70–80-х рр. XIX ст. Їхній досвід розглядається з погляду феміністичної ідеології та проаналізовано у контексті феміністичного прочитання. Зроблено висновки щодо наповненості художніх текстів Н. Кобринської феміністичними ідеями, зображенням побуту жінок із різних соціальних верств і обставин їхнього життя. У творчості письменниці осмислено досвід жінок у тих реаліях, у яких вони перебувають, описано ті переживання жіноцтва, що було прийнято замовчувати й ігнорувати.

Ключові слова: оповідання, емансипація, феміністична критика, образ жінки.

Вступ. Наталя Кобринська – постать вагома і впливова в історії української літератури межі XIX–XX ст., яке маркує явище модернізму. Водночас ця письменниця недостатньо знана. Її діяльність є прикладом боротьби за жіночу емансипацію в Україні. Літературний внесок Наталі Кобринської є найгучнішою заявою про жіноче слово.

Науковці у працях на тему літературного фемінізму згадують Н. Кобринську в контексті модернізму й феміністичного руху, а також її активну діяльність у просуванні цієї ідеології, як-от робота М. Возняка «Як дійшло до першого жіночого альманаху» [1], С. Павличко «Дискурс модернізму в українській літературі» [2], детальніше про діяльність письменниці як представниці жіночого руху в збірнику «Фемінізм» [3]. Її творчість і біографія опрацьовані також у роботах науковців А. Швець [4], І. Борисюк [5], зокрема її «Краса, контроль і праця у прозі Наталі Кобринської» у збірці есеїв «Бунтарки: нові жінки і модерна нація» [6], В. М. Па-